

Veer Narmad South Gujarat University, Surat

C B C S માળખા અનુસાર

સ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસક્રમ

એફ. વાય. બી. એ. / બી. કોમ : ગુજરાતી

2012 -13 to 2013 – 14

Courses	Faculty	Semeste 1	Credit	Semester ii	Credit
Foundation Course in Gujarati	Arts	ભાષા સાહિત્ય કૌશલ (૧)	૦૩	ભાષા સાહિત્ય કૌશલ (૨)	૦૩
	Commerce	પ્રત્યાયન કૌશલ (૧)	૦૩	પ્રત્યાયન કૌશલ (૨)	૦૩
Foundation Elective	Arts	Impact of Modernization on Language & Literature in Gujarati (1)	૦૩	Impact of Modernization on Language & Literature in Gujarati (1)	૦૩
Core Course & Subjective Course in Gujarati	Arts	Core Course : 001 પદ્ય : રણયજ્ઞ (પ્રેમાનંદ) સં. - ચંદ્રશંકર ભટ્ટ	૦૩	Core Course : 003 પદ્ય : (શ્રીધરાણીનાં કાવ્યો) સં. - રમણ સોની	૦૩
		Core Course : 002 ગદ્ય : સ્મરણયાત્રા - કાકાસાહેબ કાલેલકર	૦૩	Core Course : 004 ગદ્ય : વિનેશ અંતાણીની વાર્તાઓ - સં. અરુણોદય પ્રકાશન	૦૩

(સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪)
એફ. વાય. બી. કોમ - સમેસ્ટર - ૧ માટેનો અભ્યાસક્રમ

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી પ્રત્યાયન કૌશલનો પરિચય કેળવી શકે.

Foundation Course in Gujarati

સેમેસ્ટર - ૧ કૃતિ અભ્યાસ (ભાષાસાહિત્ય)

૧. પ્લેટફોર્મ નંબર ચાર -

લેખક - હિમાંશી શેલત

ગૂર્જર પ્રકાશન

સેમેસ્ટર - ૨ પ્રત્યાયન કૌશલ Foundation Course in Gujarati

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી પ્રત્યાયન કૌશલનો પરિચય કેળવી શકે.

એકમ : ૧ વાણિજ્ય પત્રવ્યવહારનું માળખું તેની સામાન્ય માહિતી

એકમ : ૨ પૂછપરછના પત્રો (ભાવતાલ ટાંચણ અને તેનો નિકાલ અને શાખપત્રો)

એકમ : ૩ ફરિયાદ પત્ર, ઉઘરાણી પત્ર અને તેનો નિકાલ

એકમ : ૪ અરજી લેખન, પ્રમાણપત્ર

વિજ્ઞાપન (જાહેરાતો, મહત્ત્વ, પ્રકારો, હેતુઓ, માધ્યમો અને ઉદાહરણો)

(સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪, ૨૦૧૪-૧૫)

એસ. વાય. બી. કોમ _ સેમેસ્ટર - ૩ પ્રત્યાયન કૌશલ-૩

Foundation Course in Gujarati

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી વાર્તાનો પરિચય કેળવી શકે.

કૃતિ : (પસંદગીની પંદર વાર્તાઓ)

૧. ગુજરાતી પ્રતિનિધિ વાર્તાઓ

સં - વિનોદ અધ્વર્યુ આદર્શ પ્રકાશન

- ૧ પૃથ્વી અને સ્વર્ગ - ધૂમકેતુ
- ૨ બુધ્ધિવિજય - રા. વિ. પાઠક
- ૩ માજાવેલાનું મૃત્યુ - સુંદરમ્
- ૪ એળે નહિ તો બેડે - પન્નાલાલ પટેલ
- ૫ લોહીની સગાઈ - ઈશ્વર પેટલીકર
- ૬ મમી - સ્નેહરશ્મિ
- ૭ કમાઉ દીકરો - ચુનીલાલ મડિયા
- ૮ હીરોખૂંટ - જયંત ખત્રી
- ૯ એક મુસાફરી - ધીરુબહેન પટેલ
- ૧૦ રાના પીલી વાની જા - સરોજ પાઠક
- ૧૧ આસમાની રંગનો એક ટૂકડો - મફત ઓઝા
- ૧૨ લીલા પથ્થરો વચ્ચે ચમત્કારીક પુરુષ - કિશોર જાદવ
- ૧૩ રીંછ - સુમન શાહ
- ૧૪ ટોળું - ઘનશ્યામ દેસાઈ
- ૧૫ અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં - હિમાંશી શેલત

એસ. વાય. બી. કોમ સેમેસ્ટર - ૪ પ્રત્યાયન કૌશલ-૪

Foundation Course in Gujarati

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી પ્રત્યાયન કૌશલનો પરિચય કેળવી શકે.

એકમ : ૧ બેંકનો પત્રવ્યવહાર

એકમ : ૨ વીમા અંગેનો પત્રવ્યવહાર

- જીવન વીમો, આગ વીમો, દરિયાઈ વીમો

એકમ : ૩ કંપની સેક્રેટરીનો પત્રવ્યવહાર

- (ડિરેક્ટર, શેરહોલ્ડર અને અન્ય)

એકમ : ૪ પ્રવચનો - મહત્વ અને પ્રકારો

- પ્રાસંગિક, શૈક્ષણિક, પરિસંવાદ, રમતગમત, યુવક મહોત્સવ
પ્રુફ રીડીંગ ગદ્યપેરેગ્રાફ

સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪
એફ. વાય. બી એ.સેમેસ્ટર - ૧
Foundation Course in Gujarati
ગુજરાતી -ફરજિયાત -ભાષા સાહિત્ય કૌશલ - (૧)
કૃતિ - 'પાછલે બારણે' - પન્નાલાલ પટેલ.

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ભાષા સાહિત્ય કૌશલના પરિચય કેળવી શકે.

- એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ - ઘડનારાં પરિબળો
એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા
એકમ : ૩ વસ્તુ સંકલના, પાત્ર, પરિવેશ
એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ
(પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભસૂચિ

૧. 'પાછલે બારણે' લે. પન્નાલાલ પટેલ પ્ર. સંજીવની પ્રકાશન
૨. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી
૩. કથા વિશ્વ - બાબુ દાવલપુરા - નરેશ વેદ
૪. પન્નાલાલ અધ્યયન - વિષ્ણુભાઈ પટેલ
૫. સંધાન (૩-૪) - સુમન શાહ
૬. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા - ધીરુભાઈ ઠાકર
૭. પન્નાલાલ પટેલ - પરિચય પુસ્તિકા - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૮. કથાસર્ગ - મણિલાલ પટેલ

ગુજરાતી - ૧ પદ્ય વિભાગ

Core Course : 001 Semester 1

કૃતિ : 'રણયજ્ઞ' - સં. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ

આદર્શ પ્રકાશન

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી પ્રાચીન સાહિત્યનો પરિચય કેળવી શકે.

એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ - ઘડનારાં પરિબળો

એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા - ઘટકતત્વો

એકમ : ૩ વસ્તુ સંકલના, પાત્ર, પરિવેશ

એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ

(પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભસૂચિ

૧. મધ્યકાલીન ગુજરાતી આખ્યાન - શશિન ઓઝા
૨. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૩. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ - ૧ પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૪. મધ્યકાળના સાહિત્યપ્રકારો - ચંદ્રકાંત મહેતા
૫. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) અનંતરાય રાવળ
૬. મધ્યકાલીન આખ્યાન - પરંપરાના અનુસંધાનમાં પ્રેમાનંદનો પ્રતિભાવિશેષ - આરતીત્રિવેદી
૭. આખ્યાન કવિ પ્રેમાનંદ - કે. કા. શાસ્ત્રી

ગુજરાતી - ૨ ગદ્ય વિભાગ Core Course : 002 Semester 1

કૃતિ : 'સ્મરણયાત્રા' - કાકાસાહેબ કાલેલકર

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન -આત્મકથા સાહિત્યનો પરિચય કેળવી શકે.

એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ - સાહિત્ય પ્રદાન

એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા - ઘટકતત્વો

એકમ : ૩ વસ્તુ સંકલના, પાત્ર, પરિવેશ

એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ

(પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભસૂચિ

૧ કાકાસાહેબ કાલેલકર અદ્યયન ગ્રંથ _સં.-ઉમાશંકર જોશી,અનંતરાય રાવળ

૨ આત્મકથા _વિજય શાસ્ત્રી

૩ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ _સાહિત્ય પરિષદ

૪ દષ્ટિક્ષેપ _પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

૫ સ્મરણયાત્રા _ કાકાસાહેબ કાલેલકર

Semester 1
Foundation Elective
ગુજરાતના ભાષા સાહિત્ય પર આધુનિકીકરણનો પ્રભાવ-૧
(IMLL)

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યના તત્કાલીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિથી વાકેફ થશે. એની તુલનામાં એ વર્તમાન સમય અંગે નવા પરિપ્રેક્ષ્યમાં વિચારતો થશે.

- એકમ : ૧ નવજાગૃતિ કાળના ગુજરાતની રાજકીય સામાજિક, ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિ.
- એકમ : ૨ નવજાગૃતિકાળની વિવિધ સંસ્થાઓ બેલ્લો સમાજ, પ્રાર્થના સમાજ, આર્ય સમાજ અને થિયોસોફિકલ સોસાયટીની પ્રવૃત્તિનો પરિચય.
- એકમ : ૩ ડુર્ગારામ, મહિપતરામ નીલકંઠ, નર્મદ, નવલરામનો પરિચય
- એકમ : ૪ ગોર્વધનરામ, ભોળાનાથ દિવેટિયા, રમણભાઈ નીલકંઠ, મણિલાલ દ્વિવેદી - વિચારકોનો પરિચય.

સંદર્ભસૂચિ

૧. અર્વાચીન ગુજરાતીનું રેખાદર્શન - હિરાલાલ પારેખ
૨. સમાજ સુધારાનું રેખાદર્શન - નવલરામ ત્રિવેદી
૩. અર્વાચીન સાહિત્યનો વિકાસરેખા - ધીરુભાઈ ઠાકર
૪. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ - સાહિત્ય પરિષદ
૫. અર્વાચીન કાવ્ય સાહિત્યના વહેણો - રા. વિ. પાઠક
૬. અર્વાચીન કવિતા - સુંદરમ્
૭. સ્વાતંત્ર્યોત્તર કવિતા પરિદર્શન - દક્ષા વ્યાસ
૮. ગુજરાતીનું સંસ્કૃતિ દર્શન - કુંજવિહારી મહેતા - રમેશ શુક્લ
૯. ગુજરાતના ભાષા સાહિત્ય પર આધુનિકીકરણનો પ્રભાવ - વિજય શાસ્ત્રી, અશ્વિન દેસાઈ, સુહાસી.

એફ. વાય. બીએ.

સેમેસ્ટર - ૨

Foundation Course in Gujarati

ગુજરાતી ફરજિયાત - ભાષા સાહિત્ય કૌશલ -૨

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ભાષા સાહિત્ય કૌશલનો પરિચય કેળવી શકે.

એકમ : ૧ ભાષા વ્યવહાર ભાષા અને સાહિત્ય

એકમ : ૨ નિબંધલેખન

એકમ : ૩ વિચાર વિસ્તાર

એકમ : ૪ (અ) સારાંશ લેખન

(બ) કહેવતો-રૂઢિપ્રયોગો

સંદર્ભસૂચિ

૧. સાહિત્યાયન _ બાબુ દાવલપુરા
૨. વિચાર વિસ્તાર - નટુભાઈ ઠક્કર
૩. બૃહદ ગુજરાતી નિબંધમાળા - ભરત ઠાકર
૪. સાહિત્યિક નિબંધમાળા - રતિલાલ નાયક
૫. સંક્ષેપ અને સાર લેખન - એમ. કે. મદ્રાસી
૬. ગુજરાતી વ્યાકરણ અને લેખન - ભરતકુમાર ઠાકર
૭. પ્રારંભિક ગુજરાતી વ્યાકરણ - કનૈયાલાલ જોશી

ગુજરાતી પેપર - ૩ પદ્ય વિભાગ

Core Course : 003 Semester 2

કૃતિ - કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીનાં કાવ્યો

સં. રમણ સોની

(બધાંજ કાવ્યોનો અભ્યાસ)

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન કવિતાનો પરિચય મેળવી શકશે

એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ / ઘડનારાં પરિબળો

એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્યા-સંવેદનલક્ષી ચર્યા

એકમ : ૩ પ્રકારલક્ષી કાવ્યોની ચર્યા

એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ (પૂર્વા પર સહિત)

સંદર્ભસૂચિ

૧. સર્જક પ્રતિભાશ્રેણી : કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી - હરીશ વટાવવાળા
૨. કોડિયાં - કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી - પ્રસ્તાવના - ઉમાશંકર જોશી
૩. આધુનિક કવિતા પ્રવાહ - જયંત પાઠક
૪. કાવ્યવિશેષ કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી - સં. સુરેશ દલાલ
૫. કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીનાં કાવ્યો - સં. રમણ સોની (પાર્શ્વ પ્રકાશન)

ગુજરાતી પેપર - ૪ ગદ્ય વિભાગ
Core Course : 004 Semester 2

કૃતિ - વિનેશ અંતાણીની વાર્તાઓ
સં. મણિલાલ હ. પટેલ
(બધીજ વાર્તાઓ અભ્યાસક્રમમાં સામેલ છે)

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી વાર્તાનો પરિચય કેળવી શકશે.

- એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ / ઘડનારાં પરિબળો
- એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા
- એકમ : ૩ વિષય વૈવિધ્ય / સંવેદન વૈવિધ્ય
- એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ (પૂવા પર સહિત)

સંદર્ભસૂચિ

૧. વિનેશ અંતાણીની વાર્તાસૃષ્ટિ - હરીશ વટાવવાળા
૨. ગુજરાતી નવલિકા ચયન - સાહિત્ય પરિષદ
૩. સાઠોત્તરી ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા - પારૂલ પ્રધાન
૪. સર્જક અને કૃતિ _ બિપિન આશર (પાર્શ્વ પ્રકાશન)
૫. વિનેશ અંતાણીની વાર્તાઓ - સં. મણિલાલ પટેલ (અરુણોદય પ્રકાશન)

Foundation Elective
ગુજરાતના ભાષા સાહિત્ય પર આધુનિકીકરણનો પ્રભાવ -૨

I M L L Semester 2

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યના તત્કાલીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિથી વાકેફ થશે. એની તુલનામાં એ વર્તમાન સમય અંગે નવા પરિપ્રેક્ષ્યમાં વિચારતો થશે.

- એકમ : ૧ ગાંધીયુગની રાજકીય સામાજિક ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિ.
એકમ : ૨ ગાંધીવિચારધારાના ચિંતકો અને લેખકો - કાકાસાહેબ, કિશોરલાલ મશરૂવાળા, ઉમાશંકર જોશી, સુંદરમ્
એકમ : ૩ સ્વાતંત્ર્યોત્તર યુગની રાજકીય સામાજિક સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતિ
એકમ : ૪ સ્વાતંત્ર્યોત્તર યુગના લેખકો અને ચિંતકો - જયંતિ દલાલ, નિરંજન ભગત, સુરેશ જોશી, રઘુવીર ચૌધરી.

સંદર્ભસૂચિ

૧. અર્વાચીન ગુજરાતીનું રેખાદર્શન - હિરાલાલ પારેખ
૨. સમાજ સુધારાનું રેખાદર્શન - નવલરામ ત્રિવેદી
૩. અર્વાચીન સાહિત્યનો વિકાસરેખા - ધીરુભાઈ ઠાકર
૪. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ - સાહિત્ય પરિષદ
૫. અર્વાચીન કાવ્ય સાહિત્યના વહેણો - રા. વિ. પાઠક
૬. અર્વાચીન કવિતા - સુંદરમ્
૭. સ્વાતંત્ર્યોત્તર કવિતા પરિદર્શન - દક્ષા વ્યાસ
૮. ગુજરાતીનું સંસ્કૃતિ દર્શન - કુંજવિહારી મહેતા - રમેશ શુક્લ
૯. ગુજરાતના ભાષા સાહિત્ય પર આધુનિકીકરણનો પ્રભાવ - વિજય શાસ્ત્રી, અશ્વિન દેસાઈ, સુહાસી.

C B C S માળખા અનુસાર
એસ. વાય. બી. એ. /બી.કોમ- ગુજરાતી

Semester 3 – 4
2012 – 2013, 2013-14, 2014-2015

Course s	Faculty	Semester 1	Credit	Semester ii	Credit
Founda tion Course in Gujarat i	Arts	ભાષા સાહિત્યકૌશલ- ૩ 'સદ્માતાનો ખાંચો'-	૦૩	ભાષા સાહિત્ય કૌશલ -૪	૦૩
	Commerce	પ્રત્યાયન કૌશલ-૩ ગુજરાતી પ્રતિનિધિ વાર્તાઓ-૩	૦૩	પ્રત્યાયન કૌશલ-૪	૦૩
Founda tion Electiv e	Arts	Inter Disciplinary Subjects I D S -3A/3B/3C	૦૩	Inter Disciplinary Subjects I D S -4A/4B/4C	૦૩
Core Course & Subject ive Course in Gujarat i	Arts	Core Course : 005 પદ્ય : 'વાંસલડી' - સં. સુમન શાહ	૦૩	Core Course : 008 પદ્ય : 'વસુધા' - સુંદરમ્	૦૩
		Core Course : 006 ગદ્ય : હરીશ નાગ્રેચા વાર્તાવિશેષ - સં. શરીફા વીજળીવાળા Core Course :007 મધ્યકાલીન સાહિત્ય	૦૩	Core Course : 009 ગદ્ય : 'સમુદ્રાન્તિકે' - ધ્રુવ ભટ્ટ Core Course : 0010 મધ્યકાલીન સાહિત્ય	૦૩

(સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪, ૨૦૧૪-૧૫)

એસ. વાય. બીએ. - સેમેસ્ટર - ૩

ભાષા સાહિત્ય કૌશલ - (૩)

Foundation Course in Gujarati Semester 3

કૃતિ : 'સદ્માતાનો ખાંચો'-આદર્શ પ્રકાશન
- ઉશનસૂ

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ભાષા સાહિત્ય કૌશલનો પરિચય
કેળવી શકે.

એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ

એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા

એકમ : ૩ વસ્તુ સંકલના, પાત્ર, પરિવેશ

એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ (પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. શબ્દલોકના યાત્રીઓ - રમણલાલ જોશી

૨. કૃતિલોક - જગદીશ ગૂર્જર

૩. ઉશનસૂ - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

૪. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - - ધીરુભાઈ ઠાકર

૫. ઉશનસૂ સર્જક, વિવેચક - રમણ સોની

ગુજરાતી - ૫ પદ્ય વિભાગ

Core Course : 005 Semester 3

કૃતિ : 'વાંસલડી' - સં. સુમન શાહ
- પાર્શ્વ પ્રકાશન

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી પ્રાચીન -મધ્યકાલીન કૃતિનો પરિચય કેળવી શકશે.

- એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ / ઘડનારાં પરિબળો
એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા
એકમ : ૩ પ્રકારલક્ષીકાવ્યોની ચર્ચા
એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ (પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભગ્રંથો :-

- ૧ 'વાંસલડી' - સં. સુમન શાહ - પાર્શ્વ પ્રકાશન
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ - ૧ પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ મધ્યકાળના સાહિત્યપ્રકારો - ચંદ્રકાંત મહેતા
- ૫ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) અનંતરાય રાવળ

ગુજરાતી -ઠ ગઘ વલભાગ

Core Course : 006 Semester 3

કૃતિ : હરીશ નાગ્રેયા વાર્તાવિશેષ - સં. શરીફા વીજળીવાળા
- અરુણોદય પ્રકાશન

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિઢ્યાર્થી વાર્તાનો પરિચય કેળવી શકશે.

- એકમ : ૧ સર્જક વ્યકિતત્વ / ઘડનારાં પરિબળો
- એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્યા
- એકમ : ૩ વિષય વૈવિધ્ય / સંવેદન વૈવિધ્ય
- એકમ : ૪ અભિવ્યકિત રીતિ (પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. વિશેષ- ઈલા નાયક
- ૨ આધુનિકોતર સાહિત્ય _ સુધા પંડ્યા
- ૩ શતરૂપા _શરીફા વીજળીવાળા
- ૪ ગુજરાતી કથાસાહિત્યમાં નારી- હિમાંશી શેલત
- ૫ હરીશ નાગ્રેયા વાર્તાવિશેષ - સં. શરીફા વીજળીવાળા

ગુજરાતી - ૭ મધ્યકાલીન સાહિત્ય

Core Course : 007 Semester 3

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી પ્રાચીન -મધ્યકાલીન સાહિત્યનો પરિચય કેળવી શકશે.

- એકમ : ૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યને પ્રેરનારા પરિબળો, સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ,લાક્ષણિકતાઓ
એકમ : ૨ પ્રાગ્-નરસિંહયુગનું સાહિત્ય
એકમ : ૩ સર્જક તરીકે -નરસિંહ, મીરાં, ભાલણનાં પદો
એકમ : ૪ સ્વરૂપ - રાસ, ફાગુ, પ્રબંધ

સંદર્ભગ્રંથો :-

- ૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી આખ્યાન - શશિન ઓઝા
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ - ૧ પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ મધ્યકાળના સાહિત્યપ્રકારો - ચંદ્રકાંત મહેતા
- ૫ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) અનંતરાય રાવળ
- ૬ મધ્યકાલીન આખ્યાન - પરંપરાના અનુસંધાનમાં પ્રેમાનંદનો પ્રતિભાવિશેષ
- આરતી ત્રિવેદી
- ૭ આખ્યાન કવિ પ્રેમાનંદ - કે. કા. શાસ્ત્રી

સાહિત્ય વિવેચનના સિધ્ધાંતો (IDS)

Foundation Elective-003 A Semester 3

એકમ : ૧

- ૧) કાવ્યની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ (પૂર્વ-પશ્ચિમ) આપી મમ્મટની કાવ્યની વ્યાખ્યા વિગતે સમજાવો.

એકમ : ૨

- ૧) કાવ્ય હેતુ વિગતે સ્પષ્ટ કરો.
- ૨) ભરતના રસસૂત્રનો પ્રાથમિક પરિચય

એકમ : ૩

- ૧) કાવ્યનાં વિવિધ સ્વરૂપો
- ૨) આખ્યાન, ખંડકાવ્ય, સોનેટ

એકમ : ૪

- ૧) અનુકરણવાદ: પ્લેટો, એરિસ્ટોટલનાં સંદર્ભે.

સમાજ અને સંસ્કૃતિ પર સાહિત્યનો પ્રભાવ-IDS

Foundation Elective-003 B Semester 3

એકમ : ૧ સમાજ અને સંસ્કૃતિની પરિભાષા અને વ્યાખ્યાઓ
(મૂલ્યો, સંસ્થાઓ, સમાજ અને સંસ્કૃતિ)

એકમ : ૨ મહાભારતનું નલોપાખ્યાન
નળાખ્યાન કથાનકમાં ગુજરાતી સમાજ અને સંસ્કૃતિ

એકમ : ૩ 'શ્યામની મા' સાને ગુરુજી
અનુ : અરુણા જાડેજા - સ્વમાન પ્રકાશન

એકમ : ૪

૧. સાહિત્યમાં અભિજાત વર્ગ
૨. સાહિત્યમાં લોકસમાજ
૩. સાહિત્યમાં મધ્યમવર્ગ
૪. બાળકોનું સાહિત્ય

ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા-IDS

Foundation Elective-003 C Semester 3

એકમ : ૧ ભાષાનો સામાન્ય પરિચય

- ૧) ભાષા શબ્દના વિવિધ અર્થો
- ૨) ભાષાની મહત્વની વ્યાખ્યાઓ અને લુપ્તો

એકમ : ૨

- ૧) ભાષાનાં કાર્યો.
- ૨) ભાષાનું માનવજીવનમાં મહત્વ
(વ્યવહારના માધ્યમ તરીકે)

એકમ : ૩

- ૧) પ્રત્યાયનના અન્ય માધ્યમો અને ભાષા
- ૨) ભાષા અને વાણી
- ૩) ભાષા અને બોલી

એકમ : ૪

- ૧) ભાષા ઉચ્ચારણની દૃષ્ટિએ.
ગુજરાતી ભાષાની વર્ણમાળાનો પરિચય (સ્વર અને વ્યંજન ચર્ચા)

(સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪, ૨૦૧૪-૧૫)
એસ. વાય. બીએ. - સેમેસ્ટર - ૪

ભાષા સાહિત્ય કૌશલ-૪

Foundation Course in Gujarati Semester 4

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ભાષા સાહિત્ય -પ્રત્યાયન કૌશલનો પરિચય કેળવી શકે.

એકમ : ૧ કંપની સેક્રેટરીનો પત્રવ્યવહાર (ડિરેક્ટર, શેરહોલ્ડર અને અન્ય)

એકમ : ૨ વીમા અંગેનો પત્રવ્યવહાર
- જીવન વીમો, આગ વીમો, દરિયાઈ વીમો

એકમ : ૩ બેંકનો પત્રવ્યવહાર

એકમ : ૪ પ્રવચનો - મહત્વ અને પ્રકારો
પ્રાસંગિક, શૈક્ષણિક, પરિસંવાદ, રમતગમત, યુવક મહોત્સવ

ગુજરાતી - ૮ પદ્ય વિભાગ - અર્વાચીનકૃતિ

Core Course : 008 Semester 4

કૃતિ : 'વસુધા' - સુંદરમ્

- આદર્શ પ્રકાશન

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન કવિતાનો પરિચય મેળવી શકશે

એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ / ઘડનારાં પરિબળો

એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા

એકમ : ૩ વિષયવસ્તુલક્ષી ચર્ચા

એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ (પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. શબ્દયોગ _ સુધા પંડ્યા

૨. સુંદરમ્ એટલે સુંદરમ્ - સુધા પંડ્યા

૩. આધુનિક કવિતા પ્રવાહ - જયંત પાઠક

૪. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ધીરુભાઈ ઠાકર

૫. સુંદરમ્ - રમેશ ત્રિવેદી

૬. કવિતાનો સૌંદર્યલોક - જગદીશ ગૂર્જર

ગુજરાતી -૯ ગદ્ય વિભાગ

Core Course : 009 Semester 4

કૃતિ : 'સમુદ્રાન્તિકે' - ધ્રુવ ભટ્ટ
- ગૂર્જર પ્રકાશન

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી અર્વાચીન કૃતિનો પરિચય મેળવી શકશે

- એકમ : ૧ સર્જક વ્યક્તિત્વ / ઘડનારાં પરિબળો
- એકમ : ૨ સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા
- એકમ : ૩ વિષયવસ્તુ પરિવેશ
- એકમ : ૪ અભિવ્યક્તિ રીતિ (પૂર્વા પર સંદર્ભ સહિત)

સંદર્ભગ્રંથો :-

- ૧. સર્જકનો સાક્ષાત્કાર - રાધેશ્યામ શર્મા
- ૨. સમત્વ - ભરત ઠાકર
- ૩ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ધીરુભાઈ ઠાકર
- ૪ પરબ- સાહિત્ય પરિષદ

Core Course : 0010 semester 4

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી પ્રાચીન _મધ્યકાલીન સાહિત્યનો પરિચય કેળવી શકશે.

એકમ : ૧ અખો, શામળ સર્જક તરીકે

એકમ : ૨ પ્રેમાનંદ, દયારામ સર્જક તરીકે

એકમ : ૩ સ્વરૂપ - ગરબી, પદ્યવાર્તા, આખ્યાન

એકમ : ૪

૧. સ્વામી નારાયણ સંપ્રદાયના કવિઓ
૨. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સ્ત્રી કવિઓ
૩. ભવાઈ

સંદર્ભગ્રંથો :-

- ૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી આખ્યાન - શશિન ઓઝા
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ - ૧ પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ મધ્યકાળના સાહિત્યપ્રકારો - ચંદ્રકાંત મહેતા
- ૫ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) અનંતરાય રાવળ
- ૬ મધ્યકાલીન આખ્યાન - પરંપરાના અનુસંધાનમાં પ્રેમાનંદનો પ્રતિભાવિશેષ - આરતી ત્રિવેદી
- ૭ આખ્યાન કવિ પ્રેમાનંદ - કે. કા. શાસ્ત્રી

સાહિત્ય વિવેચનના સિધ્ધાંતો (IDS)

Foundation Elective-04 A Semester 4

એકમ : ૧ કળાની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ.

લલિત - લલિતેતર કળાઓ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

એકમ : ૨

૧) વિવેચન એટલે શું ? તે સમજાવી વિવેચનનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.

૨) ઉત્તમ વિવેચનના ગુણ-લક્ષણો જણાવો.

એકમ : ૩ કથા વિવેચન

૧) ટૂંકી વાર્તાના ઘટકતત્વો

૨) નવલકથાના ઘટકતત્વો

એકમ : ૪ રંગદર્શિતાવાદ, સૌષ્ઠવવાદ, વાસ્તવવાદ અને ભાવનાવાદની સાદી સમજ

સંદર્ભગ્રંથો :-

૧. ઉપક્રમ - જયંત કોઠારી
૨. ભારતીય કાવ્ય સિધ્ધાંત - જયંત કોઠારી
૩. ટૂંકીવાર્તા કથનરીતિ - શરીફા વીજળીવાળા
૪. નવલકથા - શિરીષ પંચાલ
૫. નવલકથાનું સ્વરૂપ - પ્રવીણ દરજી
૬. વિવિધ સાહિત્યિકવાદો - યશવંત ત્રિવેદી
૭. સાહિત્ય વિવેચનનાં સિધ્ધાંતો - મૂળ લેખક - એબર કોમ્બી,
અનુ : નગીનદાસ પારેખ
૮. સાહિત્ય વિવેક - મૂળ લેખક - વસ ફોલ્ડ - અનુ : નગીનદાસ પારેખ
૯. પ્લેટો - એરિસ્ટોટલની કાવ્ય વિચારણા
૧૦. ટૂંકી વાર્તા - વિજય શાસ્ત્રી

ભાષાવિજ્ઞાનની ભૂમિકા (વિકલ્પે)
Foundation Elective-04 B Semester 4

એકમ : ૧

- (૧) ભાષામાં શબ્દનું મહત્વ અને કાર્ય
(શબ્દ સંરચના / શબ્દસિધ્ધિ)
- (૨) શબ્દના પ્રકારો
- રૂઢ, યૌગિક, રૂઢ - યૌગિક
- વિકારી, અવિકારી, તત્સમ, તદ્ભવ, દૃશ્ય વિદેશી અને પ્રાન્તીય

એકમ : ૨

- (૧) ભાષામાં વાક્યનું મહત્વ
- (૨) વાક્યના પ્રકારો
- (૩) ભાષા અને વાક્ય સંરચના
(પદકૃતિ અને પદસંવાદ)

એકમ : ૩

- (૧) સંધિ એટલે શું ?
- (૨) સંધિના નિયમો અને પ્રકારો
સ્વરસંધિ, વ્યંજનસંધિ, વિસર્ગ સંધિ

એકમ : ૪

- (૧) સંજ્ઞા અને તેના પ્રકારો
- (૨) નામ, સર્વનામ, વિશેષણ, ક્રિયાપદ, ક્રિયાવિશેષણ અને
અવ્યયની ચર્ચા.

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી
- (ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન)
૨. અનુશીલનો - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી (પૌષ્પુલર પ્રકાશન)
૩. થોડોક વ્યાકરણ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી (વોર એન્ડ કુ)
૪. શબ્દ અને અર્થ - ડૉ. ભોગીલાલ સાંડેસરા
૫. ભાષા પરિચય - ડૉ. જગદીશ શાહ તથા અન્ય
૬. ભાષાવિજ્ઞાન - ડૉ. કે. બી. વ્યાસ
૭. ગુજરાતી વાક્ય વિચાર - ડૉ. અરવિંદ ભાંડારી
૮. વ્યાવહારિક ગુજરાતી વ્યાકરણ - ડૉ. અરવિંદ ભાંડારી
૯. ગુજરાતી વ્યાકરણ - ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
૧૦. સરલ ગુજરાતી વ્યાકરણ - ડૉ. ભરત ઠાકર
૧૧. બૃહદ ગુજરાતી વ્યાકરણ - પ્રો. કમળાશંકર પંડ્યા
૧૨. ધ્વનિ સ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન - ડૉ. પ્રબોધ પંડિત

સમાજ અને સંસ્કૃતિ પર સાહિત્યનો પ્રભાવ (IDS)

Foundation Elective-04 C Semester 4

- એકમ : ૧ લોકસંસ્કૃતિની વિભાવના અને લોકસાહિત્યમાં વ્યક્ત થતી માનવ સંવેદન.
- એકમ : ૨ 'ડેરો' કાનજી પટેલ - રંગદ્વાર પ્રકાશન
- એકમ : ૩ સાહિત્ય અને નારી ચેતના
સાહિત્ય અને દલિત ચેતના
- એકમ : ૪ ૧. સાહિત્ય અને ફિલ્મ
૨. સાહિત્યમાં પત્રકારત્વ
૩. સાહિત્ય અને પુરસ્કારો
૪. સાહિત્ય અને પ્રકાશન સંસ્થાઓ.

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. શ્રી અને સૌરભ - ઉમાશંકર જોશી
૨. - અને સાહિત્ય - સં. યશવંત ત્રિવેદી
૩. કાવ્યતત્ત્વ વિચાર - આનંદશંકર ધ્રુવ
૪. મિતાક્ષર - ભોગીલાલ ગાંધી
૫. અભિકૃત - ચી.ના. પટેલ
૬. ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા - ધીરુભાઈ ઠાકર
૭. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ૧ થી ૪ - સાહિત્ય પરિષદ
૮. પ્રાચીન સાહિત્ય - રવીન્દ્રનાથ ટાગોર
૯. સાહિત્ય મીમાંસા - વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી
૧૦. પ્રતિસાદ - સ્નેહરશ્મિ
૧૧. આધુનિકોત્તર સાહિત્ય - સુધા પંડ્યા
૧૨. દલિત સંપ્રત્યય - નરેશ વાઘેલા

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૧-૨- ગુજરાતી
2012 - 2013 to 2013- 2014

Paper No.	Name Of The paper	Total marks int./ext.	Passing standard int./ext.	Total teaching hours	Weekly teaching hours	credits
1	સાહિત્ય સ્વરૂપ Core course-001	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
2	ભારતીયસાહિત્યમીમાંસા Core course-002	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
3	પુરાકલ્પન અને સાહિત્ય Core Course : 003	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
4-A	આધુનિક સાહિત્ય Elective Course : 001-A	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
4-B	ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચન Elective Course : 001-B	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
5	પ્રૂફરીડિંગ - જોડણી Multi Disciplinary-1	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
	સ્વ અધ્યયન સેમિનાર Term paper-1	Internal 100	40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	02
6	તુલનાત્મક સાહિત્ય Core Course : 004	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
7	ભાષાવિજ્ઞાન-૧ Core Course : 005	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
8	ગ્રંથકારનો અભ્યાસ Core Course : 006	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
9-A	અનુઆધુનિક સાહિત્ય Elective Course : 002-A	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
9-B	ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચન Elective Course : 002-B	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
10	સાહિત્ય અને ફિલ્મ Multi Disciplinary-2	70+30= 100	28+12= 40	15 weeksx4 =60hrs	04 Hrs	04
	સ્વ અધ્યયન સેમિનાર Term paper	Internal 100	28+12= 40	15weeks x4=60hr	04 Hrs	02

એમ. એ. - સેમેસ્ટર - ૧
(સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪)

Core Course : 001

ગુજરાતી પેપર - ૧. સાહિત્ય સ્વરૂપ - કૃતિઓ

હેતુ :- નાટકના સ્વરૂપની અન્ય સાહિત્ય સ્વરૂપોની તુલનાએ સમજ પ્રાપ્ત થાય.

એકમ : ૧

(અ) નાટકનું સાહિત્યસ્વરૂપ - ઘટકતત્વો - લક્ષણો

(બ) નાટક સ્વરૂપનું અન્ય સાહિત્યસ્વરૂપ સાથે સામ્ય વૈષમ્ય
(મહાકાવ્ય, નવલકથા)

એકમ : ૨ ગુજરાતી નાટક સાહિત્ય સ્વરૂપની વિકાસરેખા

એકમ : ૩ કૃતિલક્ષી અભ્યાસ

- 'પરિત્રાણ'- દર્શક - આદર્શ પ્રકાશન

એકમ : ૪ 'જળને પડદે' - સતીશ વ્યાસ - ચંદ્રમૌલી - અરુણોદય પ્રકાશન

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. ગુજરાતી નાટક - સતીશ વ્યાસ
૨. ગુજરાતી આધુનિક નાટક પ્રત અને પ્રયોગ - મહેશ ચંપકલાલ
૩. નાટક વિશે - જયંતિ દલાલ
૪. નાટકમાં મિથ - ધ્વનિલ પારેખ
૫. સાહિત્ય સ્વરૂપશ્રેણી - સુમન શાહ
૬. 'દર્શક' અધ્યયનગ્રંથ
૭. સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૮. નાટક - ભરત ઠાકર
૯. શબ્દસર- સમર્પણ કોલેજ પ્રકાશિત

ગુજરાતી પેપર - ૨. ભારતીય સાહિત્યમીમાંસા

Core Course : 002 semester 1

હેતુ : ભારતીય મીમાંસકોની વિચારધારાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓને મળી રહે.

એકમ-૧ રસસિદ્ધાંતની વિચારણા અને પરિભાષા

૧ :૧ રસ નિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સંબંધી ભટ્ટ લોલટ,ભટ્ટ શંકુક અને આચાર્ય અભિનવગુપ્તાના મતોની સમીક્ષા.

૧ :૨ ભરતનું રસસૂત્ર, ભાવ,સ્થાયીભાવ વિભાવ-અનુભાવ અને સાત્વિકભાવ, સંચારીભાવો આદિ.

૧ :૩ રસ અને રસાભાસ.

૧ :૪ રસપ્રતીતિનાં વિધો.

એકમ-૨ ધ્વનિ સિદ્ધાંતની વિચારણા

૨ :૧ ધ્વનિની વ્યાખ્યા, ધ્વનિનું સ્વરૂપ આનંદવર્ધનના મતે.

૨ :૨ અભિધા લક્ષણા અને વ્યંજના અનુમાન કરતાં ધ્વનિની ભિન્નતા તપાસવી.

૨ :૩ ધ્વનિના પ્રકારો, વસ્તુ ધ્વનિ,અલંકાર ધ્વનિ અને રસ ધ્વનિ.

૨ :૪ ધ્વનિના પ્રભેદો-લૌકિક અને અલૌકિક ધ્વનિ, વિવક્ષિતાન્ય પર વાચ્ય અને અવિવક્ષિત વાચ્ય.

એકમ-૩ કુંતકની વક્રોક્તિ વિચારણા

૩ :૧ કુંતકની કાવ્યની વ્યાખ્યા

૩ :૨ કુંતકનોવક્રોક્તિવિચાર

૩ :૩ વક્રોક્તિનાપ્રકારો

૩ :૪ કાવ્યનાત્રણમાર્ગોઅનેપ્રકાર

એકમ-૪ રમણીયતાની વિભાવના : જગન્નાથના મતે

૪ :૧ રમણીયતાની વિભાવના

૪ :૨ જગન્નાથની કાવ્યની વ્યાખ્યા અને અર્થો

૪ :૩ જગન્નાથે દર્શાવેલા કાવ્યના ચાર પ્રકારો

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. ભારતીય સાહિત્યમાં વિચાર પરંપરા -ડૉ.તપસ્વી નાંદી

૨. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા- ડૉ.બહેચરભાઈ પટેલ

૩. અભિનવગુપ્તનો રસવિચાર અને બીજા લેખો-નગીનદાસ પારેખ

૪. ભારતીયકાવ્યસિદ્ધાંત-જયંતકોઠાર

૫. આનંદ વર્ધનનો ધ્વનિ વિચાર _નગીનદાસ પારેખ

૬. રસસિદ્ધાંત : એક પરિચય _ પ્રમોદકુમાર પટેલ

૭. કુંતકનો કાવ્ય વિચાર _નગીનદાસ પારેખ

૮. કુંતકનોવક્રોક્તિવિચાર _ડૉ. રમેશ શુક્લ

ગુજરાતી પેપર - ૩. પુરાકલ્પન અને સાહિત્ય

Core Course : 003 Semester 1

હેતુ :- પુરાકલ્પનની વિભાવના સમજાય તથા એનું આધુનિક સંદર્ભમાં આસ્વાદન થઈ શકે.

એકમ : ૧ પુરાકલ્પન સંજ્ઞાની સ્પષ્ટતા અને વિભાવના.
૧:૧ ગુજરાતી વિદ્વાનોની પુરાકલ્પન વિશેની વિચારણા
૧:૨ વિવિધ વ્યાખ્યાઓ અને વિભાવના

એકમ : ૨ પુરાકલ્પન અને અન્ય વિદ્યાશાખાઓ વચ્ચેનો સંબંધ
૨:૧ પુરાકલ્પન અને સમાજવિજ્ઞાન
૨:૨ પુરાકલ્પન અને મનોવિજ્ઞાન
૨:૩ પુરાકલ્પન અને ધર્મ
૨:૪ પુરાકલ્પન અને ભાષાસાહિત્ય
૨:૫ પુરાકલ્પન અને લોકકથા

એકમ : ૩ જયંત ગાડીત કૃત - 'શિખંડી'નો મિથને અનુલક્ષીને અભ્યાસ

એકમ : ૪ ચિનુ મોદી કૃત- 'સ્વપ્ન દુઃસ્વપ્ન'નો મિથને અનુલક્ષીને અભ્યાસ

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. 'પુરાકલ્પન' - પ્રવીણ દરજી
૨. 'નાટકમાં મિથ' - ધ્વનિલ પારેખ
૩. કળા, સાહિત્ય અને વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૪. જયંત ગાડીતનું કથાસાહિત્ય - ભરત મહેતા
૫. ગુજરાતી નાટક - સતીશ વ્યાસ
૬. આ સાહિત્ય સંજ્ઞાકોશ - ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા
૭. 'શિખંડી' - જયંત ગાડીત - પાર્શ્વ પ્રકાશન
૮. 'સ્વપ્નદુઃસ્વપ્ન' - ચિનુ મોદી - ગૂર્જર પ્રકાશન
૯. પંચમવેદ - વિનાયક રાવળ

ગુજરાતી પેપર - ૪ - આધુનિક સાહિત્ય

Elective Course : 001-A Semester 1

હેતુ :- આધુનિકતાની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો આધુનિક સંદર્ભમાં આસ્વાદ કરી શકે .

એકમ : ૧ આધુનિકતાની વિભાવના

- ૧:૧ આધુનિક સંજ્ઞા સ્પષ્ટતા-અર્વાચીન,પરંપરાગત,સમકાલીન સદર્ભે
૧:૨ આધુનિક સાહિત્યના લક્ષણો
૧:૩ સાહિત્યમાં આધુનિકતાને પ્રેરનારા પરિબળો

એકમ : ૨ ગુજરાતી સાહિત્ય પર આધુનિકતાનો પ્રભાવ

- ૨:૧ નવલકથા
૨:૨ ટૂંકી વાર્તા
૨:૩ કવિતા
૨:૪ નાટક

એકમ : ૩ સુમન શાહ કૃત - 'જેન્તી હંસા સિમ્ફની'નો અભ્યાસ

એકમ : ૪ લાભશંકર ઠાકર કૃત 'પ્રવાહણ'નો અભ્યાસ

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. 'જેન્તી હંસા સિમ્ફની' - સુમન શાહ - પાર્શ્વ પ્રકાશન
૨. 'પ્રવાહણ' - લાભશંકર ઠાકર - રન્નાદે પ્રકાશન
૩. સાહિત્યમાં આધુનિકતા - સુમન શાહ
૪. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાવાદ - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. અદ્યતન કવિતા - રઘુવીર ચૌધરી
૬. આધુનિક કવિતા - નિરંજન ભગત
૭. આધુનિક - સંકુલ - સંપ્રત્યય - બિપિન આશર
૮. કવિતામાં આધુનિકતા - ભોળાભાઈ પટેલ

Elective Course : 001-B

ગુજરાતી પેપર-૪ ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન (વિકલ્પે)

હેતુ :-વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની વિવેચન પ્રવૃત્તિ પરત્વે અભિમુખ બને તથા વિવેચન વિશેની સમજ કેળવાય.

એકમ-૧ નર્મદની કાવ્ય વિવેચના

એકમ-૨ નવલરામની કાવ્ય વિવેચના

એકમ-૩ બ. ક. ઠાકોરની કાવ્ય વિવેચના

એકમ-૪ આનંદશંકર દ્રુવની કાવ્ય વિવેચના

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંત કોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની : શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય : હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન : પ્રમોદકુમાર પટેલ

ગુજરાતી પેપર - પ. પ્રૂફ રીડિંગ - જોડણી

Multi Disciplinary-001 Semester 1

હેતુ :વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષા સુઘડતાથી વાંચતા-લખતાં શીખવાની તાલીમ મેળવે.

એકમ-૧ મુદ્રણપ્રત અને પ્રૂફવાચન

એકમ-૨ જોડણી અને વિરામચિહ્ન

એકમ-૩ ધ્વનિઘટકો અને ગુજરાતી ભાષાનાં સ્વર વ્યંજન

એકમ-૪ વાક્યના પ્રકારો

(સને વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩, ૨૦૧૩-૧૪)

એમ. એ. -

Core Course : 004 Semester 2
ગુજરાતી પેપર - ઇ. તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ : સાહિત્યને મૂલવવા માટેનો તુલનાત્મક અભિગમ કેળવાય.

એકમ : ૧ તુલનાત્મક સાહિત્ય : વ્યાખ્યા,વિભાવના અને લક્ષણો

એકમ : ૨ તુલનાત્મક સાહિત્ય ના અભિગમો તથા કાર્યક્ષેત્ર

એકમ : ૩ 'અખેપાતર' તથા-'હજાર ચોર્યાસીની મા' નવલકથાની વિષયવસ્તુગત તુલના

એકમ : ૪ ' અખેપાતર' તથા-'હજાર ચોર્યાસીની મા' નવલકથાની રચનારીતિગત તુલના

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. 'અખેપાતર ' _ બિંદુ ભટ્ટ-આર. આર .શેઠ પ્રકાશન
૨. 'હજાર ચોર્યાસીની મા' - મહાશ્વેતા દેવી- પાર્શ્વ પ્રકાશન
૩. નવલવિશ્વ - શરીફા વીજળીવાળા
૪. જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કૃત નવલકથા - ભરત મહેતા
૫. આધુનિકોત્તર સાહિત્ય - સુધા પંડ્યા
૬. તુલનાત્મક સાહિત્ય - ચૈતન્ય દેસાઈ
૭. અંગત- નીતિન વડગામા
૮. સમત્વ - ભરત ઠાકર

Core Course : 005 semester 2

ગુજરાતી પેપર - ૭. ભાષાવિજ્ઞાન (Linguistics-1)

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાનો તથા ધ્વનિનિર્માણની પ્રક્રિયાનો પરિચય કેળવી શકશે.

એકમ-૧. ભાષાવિજ્ઞાન નું કાર્યક્ષેત્ર

૧ :૧ ભાષાવિજ્ઞાનનો વૈજ્ઞાનિક અભિગમ

૧ :૨ ભાષાવિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓનો પરિચય

૧ :૩ ભાષાવિજ્ઞાનનો અન્યવિજ્ઞાનો અને શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ

એકમ-૨. ધ્વનિવિજ્ઞાન

૨:૧ ભાષાવિજ્ઞાનમાં ધ્વનિવિજ્ઞાનનું મહત્વ

૨:૨ ધ્વનિઘટકની વિભાવના

૨:૩ ધ્વનિવિજ્ઞાન અને ધ્વનિતંત્રવિજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ

૨:૪ ધ્વનિઘટક અને ઉપધ્વનિઘટક

એકમ-૩. ધ્વનિનિર્માણની પ્રક્રિયા

૩ :૧ વાણીના અવયવો અને તેનું કાર્ય

૩ :૨ ધ્વનિઓનું વર્ગીકરણ : સ્વર અને વ્યંજન

૩ :૩ સ્વરોનું વર્ગીકરણ

૩ :૪ વ્યંજનોનું વર્ગીકરણ

એકમ-૪. માન્ય ગુજરાતીના ધ્વનિઓ

૪ :૧ સ્વરો, અર્ધસ્વરો

૪ :૨ વ્યંજનો

૪ :૩ અક્ષર (syllable)

૪ :૪ સૂર

૪ :૫ બલાઘાત (stress)

૪ :૬ જંકચર (સંગમ)

૪ :૭ દીર્ઘત્વ

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. ભાષાવિજ્ઞાન -ડૉ. કે. બી. વ્યાસ

૨ ભાષાપરિચય- ડૉ. જે.ઓ. શાહ

૩ ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ-જયંત કોઠારી

૪ ગુજરાતી ભાષા-ડૉ.ટી.એન.દવે

૫ ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ ધ્વનિપરિવર્તન-ડૉ.પ્રબોધ પંડિત

Core Course : 006 Semester 2

ગુજરાતી પેપર - ૮. ગ્રંથકારનો અભ્યાસ

હેતુ :- વિદ્યાર્થીઓ સર્જક તથા કૃતિનો આજના સંદર્ભમાં અભ્યાસ કરી એનાથી માહિતગાર બને.

ગ્રંથકાર : ભગવતીકુમાર શર્મા

૧. 'ઉર્ધ્વમૂલ' - આદર્શ પ્રકાશન
૨. 'શબ્દનું સાત ભવનું લેણું' - સં. - રવીન્દ્ર પારેખ
ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. શબ્દલોકના યાત્રીઓ - રમણલાલ જોશી
૨. સવ્યસાચી - ભગવતીકુમાર શર્મા - ઋજીત ગાંધી
૩. બુધ્ધિપ્રકાશ - ડિસેમ્બર - ૧૯૮૧
૪. પરબ - સપ્ટેમ્બર - ૧૯૮૧
૫. પરબ - એપ્રિલ - ૧૯૮૨
૬. ઉદ્ગાર - સપ્ટેમ્બર - ૧૯૮૨
૭. ગ્રંથ - ડિસેમ્બર - ૧૯૮૨
૮. કથાપર્વ - બાબુદાવલપુરા
૯. કથાવિવર્ત - રમેશ ઓઝા

ગુજરાતી પેપર - ૯. અનુઆધુનિક સાહિત્ય

Elective Course : 002-A Semester 2

હેતુ :- અનુઆધુનિકતાની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો અનુઆધુનિક સંદર્ભમાં આસ્વાદ કરી શકે .

- એકમ : ૧ અનુઆધુનિકતાની વિભાવના
એકમ : ૨ નારી ચેતના અને દલિત ચેતના,
એકમ : ૩ 'બત્રીસ પૂતળીની વેદના' _ ઈલા આરબ મહેતા
એકમ : ૪ 'દલિત વાર્તાસૃષ્ટિ' - સં. - મોહન પરમાર

સંદર્ભસૂચિ :-

- ૧ 'બત્રીસ પૂતળીની વેદના' -ઈલાઆરબ મહેતા-આર.આર.શેઠ.
- ૨ ' દલિત વાર્તાસૃષ્ટિ' - મોહન પરમાર - પાર્શ્વ પ્રકાશન
- ૩ આધુનિકોત્તર સાહિત્ય - સં. સુધા પંડ્યા
- ૪ પ્રતિબદ્ધ - ભરત મહેતા
- ૫ પ્રત્યાયન - ભી. ન. વણકર
- ૬ શબ્દસૃષ્ટિ - વિશેષાંક - ૨૦૦૩
- ૭ દલિત સાહિત્ય - ભી. ન. વણકર
- ૮ ગુજરાતી કથા સાહિત્યમાં નારી - હિમાંશી શેલત
- ૯ વાર્તા સંદર્ભ - શરીફ વીજળીવાળા
- ૧૦ શતરૂપા - શરીફ વીજળીવાળા
- ૧૧ દલિત સંપ્રત્યય - નરેશ વાઘેલા
- ૧૨ હરીશ મંગલમૂની વાર્તામાં દલિત ચેતના - નરેશ વાઘેલા
- ૧૩ દલિત સાહિત્ય - સં. ગુણવંત વ્યાસ
- ૧૪ અનુઆધુનિકતાવાદ અને આપણે - સુમન શાહ
- ૧૫ અનુઆધુનિકતાવાદ-ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા

ગુજરાતી પેપર - ૯ (વિકલ્પ) - સાહિત્ય વિવેચન

Elective Course : 002-B semester 2

હેતુ :-વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની વિવેચન પ્રવૃત્તિ પરત્વે અભિમુખ બને તથા વિવેચન વિશેની સમજ કેળવે.

એકમ-૧ રામનારાયણ વિ. પાઠકનો વિવેચન વિચાર

એકમ-૨ ઊમાશંકર જોશીની વિવેચના

એકમ-૩ સુંદરમ્ની વિવેચન પ્રવૃત્તિ

એકમ-૪ સુરેશ જોશીની વિવેચના

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંત કોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની : શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય : હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન : પ્રમોદકુમાર પટેલ
૫. સુરેશ જોશીથી સુરેશ જોશી-સુમન શાહ
૬. ઊમાશંકરનું વિવેચન-૧-૨-૩-ચંદ્રકાંત શેઠ

ગુજરાતી પેપર - ૧૦ - સાહિત્ય અને ફિલ્મ

Multi Disciplinary-002 Semester 2

હેતુ : વિદ્યાર્થી સાહિત્ય અને ફિલ્મ નિર્માણનો અભ્યાસ કરી શકે.

એકમ : ૧ ફિલ્મ નિર્માણની પ્રક્રિયા

એકમ : ૨ સાહિત્ય અને ફિલ્મ કળા સ્વરૂપ સંદર્ભે સામ્ય - ભેદ

એકમ : ૩ અબુ જમાદાર - યુનીલાલ મડિયા
(મિર્ય મસાલા - કેતન મહેતા) ફિલ્મ

એકમ : ૪ સદગતિ - પ્રમચંદ
(સદગતિ - સત્યજિત રાય) ફિલ્મ

સંદર્ભસૂચિ :-

૧. પ્રત્યક્ષની લેખમાળા - અમૃતગંગર
૨. સમીપેના લેખો - શિરીષ પંચાલ
૩. ગુજરાતીમાં ફિલ્માવલોકન - અભિજિત વ્યાસ
૪. ફિલ્મની સીડીઓ
૫. કથાપટકથા - વાણીપ્રકાશન

એમ. એ. _ સેમેસ્ટર - ૩ (ગુજરાતી)
Elective Course : 003-A

ગુજરાતી પેપર- ૧૪ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની કેટલીક કૃતિઓ

હેતુ :- આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થી મધ્યકાલીન સાહિત્યનો પરિચય કેળવી શકશે.

એકમ : ૧ આખ્યાન સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ : ૨ સુદામા ચરિત્ર- ચંદ્રશંકર ભટ્ટ-આદર્શ પ્રકાશન

એકમ : ૩ ક્ષગુ સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ : ૪ વસંતવિલાસ _રમેશ શુક્લ-પ્રવીણ પ્રકાશન.

સંદર્ભગ્રંથો :-

- ૧ મધ્યકાલીન ગુજરાતી આખ્યાન - શશિન ઓઝા
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૩ ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ - ૧ પ્રકાશક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- ૪ મધ્યકાળના સાહિત્યપ્રકારો - ચંદ્રકાંત મહેતા
- ૫ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (મધ્યકાલીન) અનંતરાય રાવળ
- ૬ મધ્યકાલીન આખ્યાન - પરંપરાના અનુસંધાનમાં પ્રેમાનંદનો પ્રતિભાવિશેષ - આરતી ત્રિવેદી
- ૭ આખ્યાન કવિ પ્રેમાનંદ - કે. કા. શાસ્ત્રી

એમ. એ. _ સેમેસ્ટર - ૩ (ગુજરાતી)

Elective Course : 003-B

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ લોકસાહિત્યના અભ્યાસથી પરિચિત થાય.

ગુજરાતી પેપર - ૧૪. લોકસાહિત્ય (વિકલ્પ)

૨૦૧૨-૨૦૧૩ થી સંવર્ધિત

એકમ : ૧ લોક સાહિત્યની વિભાવના

- લોક, લોકસાહિત્ય, લોકવિદ્યા, સંજ્ઞા અને વ્યાખ્યા દ્વારા વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
- લોક સાહિત્યનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો, સામગ્રી કર્તૃત્વ અને ભાવનાના પ્રશ્નો.
- લોક સાહિત્ય અને શિષ્ટ સાહિત્ય વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.

એકમ : ૨ લોકગીત અને કથાગીત

- સંજ્ઞા, સ્વરૂપ અને વિભાવના
- લોકગીત અને કથાગીત વચ્ચેનો ભેદ
- લોકગીતના પ્રકારો
- લોકગીત - કથાગીતોમાં પ્રગટ થતું લોકજીવન અને કુટુંબ જીવન

એકમ : ૩ લોકનાટ્ય ભવાઈ

- સ્વરૂપ અને વિભાવના
- ઘટકતત્વો

એકમ : ૪ કૃતિનો અભ્યાસ-રઠિયાળી રાત-ભાગ-૧ ગૂર્જર-લોકમિલાપ